

La Strada – Fundacja przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu

Irena Dawid-Olczyk
aktywistka na rzecz praw człowieka
Prezeska Fundacji La Strada

Szacowana skala zysków z handlu ludźmi jest ogromna

- – **zyski rządu** 2,5 mld euro rocznie w Europie a 32 mld dolarów na świecie.
- Średni roczny zysk w przeliczeniu na ofiarę jest najwyższy w **Krajach rozwiniętych i UE i wynosi 34 800 USD.**
- Raport MOP pt. „Profits and poverty: The economics of forced labour” opublikowany został 20 maja 2014.

**21 milionów ofiar pracy
przymusowej na świecie w tym
1,5 miliona ofiar w Europie.**

Co 25 ofiara jest wykryta 4/100

La Strada – Fundacja przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu (do roku 2006, znana jako Fundacja przeciwko Handlowi Kobietami)

Jest niezależną organizacją działającą w Polsce od roku 1996. Jedyną w Polsce instytucją zajmującą się wyłącznie problemem handlu ludźmi i przeciwdziałaniem mu we wszystkich aspektach.

Celem Fundacji jest działanie na rzecz poszanowania praw człowieka, zwalczanie handlu ludźmi, niewolnictwa i pracy przymusowej oraz przeciwdziałanie eksploatacji prostytutki a także przestępstw przeciwko wolności i zdrowiu jednostki.

La Strada

pomaga ofiarom – ponad 200 osób rocznie

ostrzega bezpośrednio – 2 tysiące

występuje w mediach – 70 razy w ciągu roku

roczny budżet wynosi 1-2 mln pln

Albania Armenia Azerbejdżan Bali Bangladesz
Białoruś Bułgaria Chiny Czeczenia **Dżibuti**
Egipt Filipiny **Gambia** Gruzja Indie
Indonezja Jemen **Kamerun** Kanada **Kenia**
Kolumbia **Kongo** Łotwa **Maroko** Mołdawia
Mongolia Nepal Niemcy **Nigeria** Peru
Rosja Rumunia **Senegal** **Sierra Leone** Słowacja
Sri Lanka Syria Tadżykistan Tajlandia Turcja
Uganda Ukraina Uzbekistan **Wenezuela** Węgry
Wybrzeże Kości Słoniowej **Zimbabwe**

Pomoc i wsparcie

- dla ofiar świadczone aktualnie (2020 rok) są w ramach programu Krajowe Centrum Interwencyjno-Konsultacyjne dla polskich i cudzoziemskich ofiar handlu ludźmi

Krajowe Centrum jest zadaniem zleconym przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, wykonywanym:
od roku 2009 przez Fundację La Strada
a od roku 2013 wspólnie ze Stowarzyszeniem „Po-Moc” dla Kobiet i Dzieci im. Marii Niepokalanej.

Akty prawne istotne w przypadku postępowań o handel ludźmi

Irena Dawid-Olczyk /Paweł Golonka

Prezentacja do wykorzystania wyłącznie w pracy własnej

Podstawa prawna:

1. **Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny** - tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 676, 679.
2. **Ustawa o cudzoziemcach** z dnia 12 grudnia 2013 r. Dz. U. 2013 poz. 1650
3. **Ustawa o pomocy społecznej** z dnia 12 marca 2004 r. Dz. U. 2004 Nr 64 poz. 593
4. **Zarządzenie nr 14 Komendanta Głównego Policji z dnia 22 września 2016 r. w sprawie wykonywania przez Policję niektórych zadań w zakresie wykrywania handlu ludźmi** Dz. Urz. 2016.61

Podstawa prawna:

5. Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. O ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka (Dz. U. z 2015 r. poz. 21)

6. Rozporządzenie Ministra Spraw z dnia 16 kwietnia 2014 r. W sprawie wzoru zaświadczenia potwierdzającego domniemanie, że cudzoziemiec jest ofiarą handlu ludźmi (Dz. U. 2014 poz. 513)

Kodeks Karny

- **Definicja przestępstwa HL – art. 115 § 22 kk**

Definicja handlu ludźmi (art. 115 § 22 kk)

**zachowanie
sprawcy**

„**Handlem ludźmi** jest werbowanie, transport, dostarczanie, przekazywanie, przechowywanie lub przyjmowanie osoby z zastosowaniem:

**metody
i
środki**

1. przemocy lub groźby bezprawnej,
2. uprowadzenia,
3. podstępu,
4. wprowadzenia w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania,
5. nadużycia stosunku zależności, wykorzystania krytycznego położenia lub stanu bezradności,
6. udzielenia albo przyjęcia korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy osobie sprawującej opiekę lub nadzór nad inną osobą

cel

– w celu jej wykorzystania, nawet za jej zgodą, w szczególności

**formy
wykorzystania**

w prostytucji,
w pornografii lub innych formach seksualnego wykorzystania,
w pracy lub usługach o charakterze przymusowym,
w żebractwie,
w niewolnictwie lub innych formach wykorzystania poniżających godność człowieka lub w celu pozyskania komórek, tkanek lub narządów wbrew przepisom ustawy.

Definicja handlu ludźmi (art. 115 § 22 kk) cd

Jeżeli zachowanie sprawcy dotyczy małoletniego, stanowi ono handel ludźmi, nawet gdy nie zostały użyte metody lub środki wymienione w pkt 1 – 6”.

Kodeks Karny

- **Definicja niewolnictwa art. 115 § 23 kk**

- § 23. Niewolnictwo jest stanem zależności, w którym człowiek jest traktowany jak przedmiot własności.

- **Przestępstwo handlu ludźmi art. 189a kk**

Kodeks Karny

- **Przestępstwo handlu ludźmi art.189a kk**

§ 1. Kto dopuszcza się handlu ludźmi, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.

§ 2. Kto czyni przygotowania do popełnienia przestępstwa określonego w § 1, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Przepisy wprowadzające Kodeks Karny

Ustawa z dnia 19 kwietnia 1969 r. Dz. U.
1969 nr 13 poz.95

- **art. VIII Kto powoduje oddanie innej osobie w stan niewolnictwa albo uprawia handel niewolnikami, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3**

Handel ludźmi – przestępstwa współistniejące (KK)

Art.189 § 1. ,Art. 189a. ,Art. 190. § 1, Art. 191. § 1, Art. 191a. § 1 ,Art. 197. § 1, Art. 198, Art. 199. § 1, Art. 200. § 1, Art. 203, Art. 204. § 1, Art. 211a. , Art. 148. § 1, Art. 156. § 1, Art. 157. § 1, Art. 158. § 1, Art. 159, Art. 161. § 1, Art. 218. § 1a, Art. 245, Art. 258. § 1, Art. 264, Art. 270. § 1

Handel ludźmi – przestępstwa współistniejące (Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii)

Art.58, Art. 59, Art. 62

Ustawa o cudzoziemcach

Rozdział 9 - Pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemców będących ofiarami handlu ludźmi.

Art. 170 - art. 180

- wydawanie zaświadczenia o domniemaniu bycia ofiarą HL i możliwości jego cofnięcia „czas na zastanowienie”**
- Udzielanie zezwolenia na pobyt czasowy i możliwości jego cofnięcia**

Ustawa o cudzoziemcach

Inne uprawnienia ofiar HL

**Art. 195 ust 1 pkt 5 przewiduje możliwość stałego pobytu dla ofiar HL
gdy łącznie spełnione są trzy przesłanki.**

- co najmniej 1 rok przebywał na terenie RP**
- współpraca z organami ścigania**
- uzasadniona obawa przed powrotem do kraju potwierdzona przez prokuratora**

Ustawa o cudzoziemcach

Inne uprawnienia ofiar HL

art. 406 pkt 4-niezwłoczne zwolnienie ze strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców .
Jeśli zaistnieją okoliczności wymienione w art. 170 lub art. 176

Ustawa o cudzoziemcach

Inne uprawnienia ofiar HL

Art. 334 ust 2 pkt 3 – możliwość finansowania dobrowolnego powrotu cudzoziemca posiadającego zaświadczenie lub zezwolenia na czasowy pobyt dla ofiar HL.

Ustawa o pomocy społecznej

Art.5a. Prawo do świadczeń w formie interwencji kryzysowej, schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego przysługuje cudzoziemcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art.170 ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. O cudzoziemcach, lub na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 176 ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. o cudzoziemcach

Ustawa o pomocy społecznej

Art.7 - Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

7a) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi

Zarządzenie nr 14

Komendanta Głównego Policji

Zarządzenie określa metody i formy wykonywania przez Policję niektórych zadań w zakresie wykrywania handlu ludźmi oraz identyfikacji ofiar tego przestępstwa

Zarządzenie nr 14

Komendanta Głównego Policji

- określenie struktur policyjnych odpowiedzialnych za zwalczanie przestępstwa handlu ludźmi jak również za działania profilaktyczne
- szczegółowa procedura postępowania policji od momentu uzyskania informacji o domniemaniu zaistnienia handlu ludźmi
- sposoby udzielania pomocy i ochrony
- wzór zaświadczenia potwierdzającego domniemanie , że cudzoziemiec jest ofiarą HL.